

Notitie fase 2 oevers vaarwegen

Opsteller: ambtelijke projectgroep oevers vaarwegen

Datum: 25 juli 2022

Status: eindconcept, ter bespreking in het MO

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

Op 20 januari 2021 hebben Provinciale Staten, gehoord hebbende de gemeenten (op de vaste wal) en het waterschap, een besluit genomen over fase 1 oevers vaarwegen. Daarna hebben de betrokken partijen in de periode januari 2021 t/m juli 2022 uitvoering gegeven aan fase 2 oevers vaarwegen. Hierbij hebben we intensief samengewerkt aan uiteenlopende vraagstukken. Zo is er 1.800 km oever toebedeeld aan diverse partijen. Maar ook is er gesproken over en gewerkt aan de financiële kant van de zaak. Dit vanuit het vertrekpunt van werken als één overheid. En vanuit die gezamenlijk werken aan de instandhouding van de trots van Fryslân: het unieke vaarwegennetwerk.

Fase 2 oevers vaarwegen is afgerond en dat betekent dat er aan betrokken partijen opnieuw besluitvorming wordt gevraagd. De besluitvorming vindt plaats in twee stappen:

1. Een besluit over de vaststelling van de eindproducten van fase 2 en het besluit om enkele onderdelen daarvan ter inzage te leggen → dit is voor in 2022 (gemeenten, waterschap en College van GS van de provincie) en 2023 (Provinciale Staten)
2. Na de ter inzage legging worden de ingekomen reacties/zienswijzen verwerkt en wordt de toedeling voor definitieve besluitvorming op ronde gebracht bij de betrokken partijen (allen in 2023).

De nieuwe beheer- en onderhoudsafspraken treden op 1 januari 2024 in werking.

1.2 Leeswijzer

In onderhavige notitie beschrijven we de resultaten van de afgelopen periode (fase 2). En heeft betrekking op de besluitvorming zoals genoemd in bovenstaande stap 1. Het besluit van Provinciale Staten uit 2021 vormt de leidraad voor de opbouw van dit document:

1. Kennis te nemen van:
  - a. het bestuurlijke voorstel van de stuurgroep 'Oever beheer vaarwegen';
  - b. de standpunten van de colleges van Wetterskip Fryslân, de 14 "vaste wal" gemeenten en van de klankbordgroep over deze bestuurlijke voorkeur;
2. In te stemmen met variant 5 (praktische functionele benadering) als voorlopige voorkeursvariant en deze variant nader uit te werken;
3. In te stemmen met het Oeverfonds als onlosmakelijk onderdeel van variant 5 en bij de nadere uitwerking als kader mee te geven dat de provinciale inbreng in het Oeverfonds in beginsel maximaal 50% bedraagt;
4. Variant 2 (huidige situatie met een plus) als terugvaloptie nader uit te werken, met daarnaast variant 1 (huidige situatie) als referentie.

In onderhavige notitie werken we bovenstaande besluitpunten 2 t/m 4 verder uit. Deze uitwerking is terug te vinden in de hoofdstukken 2 t/m 4. Diverse inhoudelijke onderdelen zijn de afgelopen periode uitgewerkt in notities en besproken in de Stuurgroep Oevers Vaarwegen. Daar waar mogelijk verwijzen we naar deze notities en deze zijn als bijlage toegevoegd aan dit document.

In hoofdstuk 5 en 6 beschrijven we achtereenvolgens de afspraken voor de toekomstige samenwerking en een toelichting op de viewer/kaart. Het afrondende hoofdstuk 7 gaat in op de besluitvorming. Daar waar relevant is in blauwe tekstblokken aangegeven hetgeen relevant is voor de besluitvorming.

De volgende bijlagen zijn toegevoegd, waarbij per bijlage de status aangegeven is:

1. Beslisboom (*hierover is door Provinciale Staten besloten op 21 januari 2021*)
2. Notitie punten uit de pre-fase 2 (*geaccordeerd door de Stuurgroep op 10 maart 2022*)
3. Notitie Beheerautonomie (*geaccordeerd door de Stuurgroep op 10 maart 2022*)
4. Notitie beroepsvaarwegen (*door de Stuurgroep op 10 maart 2022 op hoofdlijnen akkoord bevonden, later geactualiseerd*)
5. Notitie stroming / prio 1 & 2 (*geaccordeerd door de Stuurgroep op 10 maart 2022*)
6. Notitie oeverfonds (*ambtelijke notitie waarover nog geen besluit is genomen*)

2. Uitwerking variant 5 (voorkeursvariant)

2.1 Inleiding

Variant 5, de praktische functionele benadering, is in fase 2 nader uitgewerkt. Kern van variant 5 is een toedeling op basis van functies/belangen. Het areaal van ca. 1.800 is verdeeld over A t/m D (zie ook onderstaande figuur 1).

Voor het toedelen van oevers aan de delen A t/m D zijn beslisregels opgesteld welke zijn samengevat in de Beslisboom (bijlage 1). De Beslisboom is onderdeel geweest van de besluitvorming in fase 1. In fase 2 zijn voor de uitwerking van het areaal de volgende stappen gezet:

- Toedelen van onderhoudsplichtigen op de kaart / uitwerken van de kaart → § 2.2
- Verbijzonderingen ter uitwerking van beheerautonomie → § 2.3

<p>DEEL A 625 km Oevers die één primair belang (functie) dienen die aan één overheid toe te dichten is</p> <ul style="list-style-type: none"> • Provincie: functie 'beroepsvaarwegen' • Waterschap: functie 'waterafvoer (stroming)' & 'waterkwaliteit (KRW-oever)' • Gemeenten: publieke functies binnen bebouwd gebied (weg, groen, fietspad, etc.)
<p>DEEL B 795 km Oevers die een gedeeld belang dienen: vaarweg (o.b.v. onvoldoende breedte) + droog belang</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oever wordt toebedeeld aan droge belanghebbende • Provincie en gemeenten richten Oeverfonds in voor vergoeding van substantiële meerkosten als gevolg van de functie varen
<p>DEEL C & D 355 km Oevers die belang vaarweg niet dienen (o.b.v. voldoende breedte): alleen droog belang</p> <ul style="list-style-type: none"> • Deel C: overheid is droge belanghebbende • Deel D: niet overheid is droge belanghebbende (particulier, terreinbeheerder, landbouw)

Figuur 1 – Toelichting op indeling variant 5 / Beslisboom

2.2 Uitwerking van de kaart

Met de Beslisboom zijn in fase 1 via een GIS-model (GIS = Geografisch Informatiesysteem) de oevers via een theoretische benadering toebedeeld aan diverse onderhoudsplichtigen. Dit heeft geleid tot een kaart met nauwkeurigheid van 80/20 (80 van de oevers is juist toebedeeld). De toedeling is gedaan op basis van dwarsprofielen.

In fase 2 is via gesprekken per gemeente (in aanwezigheid van provincie en waterschap) het areaal nagelopen. Hiervoor is het GIS-model omgezet naar een digitale kaart (viewer) en zijn de dwarsprofielen vertaald in lengteprofielen. Daar waar nodig zijn oevers op meer nauwkeurig ingetekend en is de juiste onderhoudsplichtige aangegeven. Zo is 1.800 km oever beoordeeld. Van 80/20 is toegewerkt naar 95/5 nauwkeurigheid. Dit wordt onderstreept doordat twee restposten uit de toedeling in 2020 (overig areaal en niet toebedeeld, gezamenlijk areaal 118,5 km) anno 2022 volledig zijn toebedeeld aan onderhoudsplichtigen.

Bij de uitwerking van de kaart is aandacht geweest voor de volgende punten:

- *Versnippering*: het kaartbeeld met de toedeling levert een versnipperd beeld op. Het oplossen van de versnippering is geen doel geweest bij de verdere uitwerking. Er is gewerkt aan een goed uitlegbaar systeem en dat gaat gepaard met versnippering.
- *Kunstwerken*: het toewerken naar meer nauwkeurigheid (95/5) heeft er onder andere toe geleid dat kunstwerken beter in beeld zijn gebracht en toebedeeld. Met kunstwerken wordt bedoeld bruggen, sluizen, gemalen, aanlegsteigers en dergelijke.
- *Fietspaden*: de toedeling van fietspaden hebben we gebaseerd op referentiebeelden in plaats van kaartmateriaal. Dit heeft geresulteerd in betere toedeling van dit specifieke onderdeel.
- *Communicatie met Friese niet-overheden*: bij het maken van variant 5 in 2020 is er afstemming geweest met een klankbordgroep waarin landbouw, natuur en recreatie vertegenwoordigd waren. In fase 2 is (nog) geen contact geweest met deze partijen, omdat er nog geen duidelijkheid is over de vergoeding die partijen kunnen ontvangen uit het Oeverfonds (zie volgende hoofdstuk). Afsproken is dat er direct na besluitvorming door PS contact wordt gezocht met deze partijen.
- *Niet-Friese overheden*: de grens van Fryslân met Groningen en Overijssel bevinden zich ook vaarwegen (de Lauwers en de Linde). Tot op heden is er niet gesproken met de niet-Friese partijen; ze zijn geen onderdeel van het proces. Het areaal aan de andere kant van de provinciegrens valt buiten de jurisdictie van de provincie en is uit de viewer/kaart gehaald.
- *Areaal in deel D van de Beslisboom*: de Stuurgroep heeft gevraagd het areaal in onderdeel D van de beslisboom zo klein mogelijk te houden. Onderdeel D betreft het areaal dat wordt toebedeeld aan private partijen (op grond van ruime breedte van de vaarweg) en waarvoor geen vergoeding uit het oeverfonds beschikbaar is. Het areaal in D bedraagt thans 142 km (van de 1.772 km). Dit is 8%.

Een nadere toelichting is opgenomen in bijlage 2.

2.3 Verbijzonderingen ter uitwerking van beheerautonomie

Bij de besluitvorming in 2021 is als uitgangspunt gehanteerd dat alle partijen die annex zijn met het beheer en onderhoud van oeverconstructies langs vaarwegen beheerautonomie hebben. Met beheerautonomie wordt kortweg bedoeld dat een partij zelf kan beslissen op welk moment en tegen welke kwaliteit en kosten onderhoud aan oevers wordt uitgevoerd. De ene partij kan bij de andere

partij onderhoud niet afdwingen. Beheerautonomie is verder uitgewerkt in een separate notitie (zie bijlage 3).

Bij de uitwerking van de kaart/viewer is gebleken dat partijen (provincie, waterschap, gemeenten) in bepaalde gevallen geneigd zijn tot een enge taakopvatting, terwijl een oever in sommige gevallen meerdere functies bedient. Om dit beter te duiden en om vooraf duidelijkheid te verkrijgen over hoe een partij invulling wil geven aan zijn beheerautonomie, is een aantal verbijzonderingen uitgewerkt.

Beroepsvaarwegen

De provincie brengt voor het beheer en onderhoud aan de beroepsvaarwegen in deel A van de beslisboom de volgende verbijzonderingen aan:

- Kunstwerken, wachtvoorzieningen en aanlegvoorzieningen;
- Laad- en loskades;
- Zijtakken, zijnde geen vaarwegen;
- Smalle beroepsvaarwegen versus bestaande afspraken.

De verbijzonderingen op deze onderdelen zijn uitgewerkt in een separate 'Notitie beroepsvaarwegen' (zie bijlage 4) en zijn verwerkt in de toedeling op de kaart.

Stroming / prio 1 en 2

Het waterschap brengt voor het beheer en onderhoud voor de arealen die het waterschap krijgt toebedeeld op basis van stroming de volgende verbijzonderingen aan:

- A. Het totale areaal stroming (220 km) wordt opgedeeld in een deel prio 1 oevers (42 km) en een deel prio 2 oevers (184 km);
- B. Het waterschap koppelt aan deze prio 1 en prio 2 verschillende investeringsbedragen (vergoeding/bijdrage vanuit het waterschap aan het beheer en onderhoud aan deze oevers) en verschillende verantwoordelijkheden. Kortweg komt dit op het volgende neer:
  - Prio 1 oevers: investering € 600/m1, actieve houding waterschap, droge belang (m.u.v. extra eisen) geborgd;
  - Prio 2 oevers: investering € 200/m1, medeverantwoordelijkheid waterschap, introductie tweede beheerder voor een deel van het areaal.

De verbijzonderingen op deze onderdelen zijn uitgewerkt in een separate 'Notitie stroming / prio 1 & 2' (zie bijlage 5) en zijn verwerkt in de toedeling op de kaart.

2.4 Turfroute

Voor de Turfroute hebben de gemeenten Opsterland en Ooststellingwerf aangegeven de eerder gemaakte afspraken met de provincie over het beheer en onderhoud van oevers langs de Turfroute van toepassing te verklaren. Dit in het kader een inventarisatie van oude afspraken. Voor de Turfroute zijn twee varianten uitgewerkt: 1) variant 5 2020 en 2) maatwerkvariant. Een keuze voor een van beide varianten vraagt besluitvorming bij de betrokken partijen, en is daarmee onderdeel van dit proces.

We nemen de maatwerkvariant op als leidend principe om de consequenties voor alle partijen in beeld te brengen. Finale besluitvorming over de Turfroute vindt plaats in Provinciale Staten, voorafgaand aan de inspraak.

In afwijking tot hetgeen in hoofdstuk staat aangegeven over de '2e beheerder', wordt bij de Turfroute het waterschap aangewezen als 2e beheerder.

2.5 Resumé

De uitwerking in fase 2 heeft ertoe geleid:

- dat bijna 1.800 km oever door de betrokken partijen beoordeeld is;
- dat meer duidelijkheid is verkregen over taakopvatting door enkele verbijzonderingen toe te passen op het areaal;

- dat er overeenstemming is over de toedeling en dat deze toedeling uitlegbaar is;
- dat de verbijzonderingen in een aantal gevallen leidt tot de introductie van een 2^e beheerder. Dit vraagt uitleg in de toelichting bij de kaart en in de onderlinge afspraken tussen partijen over wat er van een tweede beheerder mag worden verwacht.

Dit leidt tot onderstaand overzicht (tabel 1) met arealen per partij:

Tabel 1 – Arealen per partij op basis van toedeling 2022

Onderhoudsplichtige	Areaal in km
Provincie Fryslân	161
Marrekrite	9
Staatsbosbeheer	32
Gemeenten	246
Particulier	201
Natuurmonumenten	1
Landbouw	163
ProRail	4
Wetterskip Fryslân	925
Ministerie Infrastructuur en Milieu	6
It Fryske Gea	24
Totaal	1772

Met betrekking tot de besluitvorming

De betrokken partijen vragen we in te stemmen met de nadere uitwerking van de toedeling/kaart als basis voor de beheer- en onderhoudsafspraken tussen partijen.

3. Oeverfonds

Vaarwegen in deel B van de Beslisboom (zie figuur 1) voldoen niet aan de breedtenormen van het Provinciaal Verkeers- en Vervoersplan (PVVP). Deze vaarwegen zijn smal of te smal. Voor de oevers langs deze vaarwegen is het uitgangspunt dat er vanuit het Oeverfonds een bijdrage komt voor het beheer en onderhoud ervan. Deze bijdrage kent een juridische basis.

De bijdrage uit het Oeverfonds aan de droge belanghebbende wordt betaald door de Algemene Democratie. In het geval van de Friese vaarwegen zijn dit de provincie Fryslân en de 14 gemeenten op de vaste wal. Deze partijen hebben economische en toeristisch-recreatieve belangen bij het vaarwegennetwerk. Het economische belang is dat de havens voor de beroepsvaart in Fryslân goed bereikbaar zijn. Het toeristisch-recreatieve belang is dat er een goed onderhouden en fijnmazig vaarwegennetwerk is, waardoor je nagenoeg iedere hoek van de provincie per boot kunt bereiken en beleven. Het initiatief voor de aanleg of het opwaarderen van een vaarwegen ligt vaak bij een van deze partijen. Beide partijen werken bij de uitvoering veelal samen.

Voor de uitwerking van het Oeverfonds is een separate notitie bijgevoegd (zie bijlage 6), welke ingaat op de uitwerking van twee opdrachten:

- A. De reikwijdte van het Oeverfonds : wat is de bijdrage vanuit de Algemene Democratie aan het beheer en onderhoud. Hiervoor zijn twee varianten uitgewerkt:
  - *Variant X*: het totale areaal binnen deel B komt in aanmerking voor een bijdrage. De bijdrage is opgenomen in staffel die onderscheid maakt in te smalle en smalle vaarwegen. De bijdrage voor te smalle vaarwegen is hoger.
  - *Variant Y*: deze variant is ontwikkeld om zo goed mogelijk aan te sluiten bij de praktijk. In deze variant komen oevers langs te smalle vaarwegen in aanmerking voor een

bijdrage, deze bijdrage is lager dan in variant X. Bij smalle vaarwegen gaat intensiteit een rol spelen, alsmede de vraag of er sprake is van een 'dieper stekende zeilboot'-route. Een gedeelte van de oevers langs smalle vaarwegen komt in aanmerking voor een bijdrage, waarbij deze bijdrage lager is dan in variant X.

- B. De organisatie van het Oeverfonds: welke partijen mogen gebruik maken van het fonds en op welke manier. Hiervoor zijn drie varianten uitgewerkt:
- Variant 1: er is een Oeverfonds voor publieke en private partijen. Bijdragen worden aangevraagd en uitgekeerd via een loket.
  - Variant 2: voor private partijen is er een loket (conform variant 1). Publieke partijen maken onderlinge afspraken.
  - Variant 3: voor private partijen is er een loket (conform variant 1). Publieke partijen maken geen gebruik van het fonds. Zoals in bijlage 6 te lezen is, valt deze variant af omdat deze niet op draagvlak bij alle partijen kan rekenen.

Als resultante van de discussie die zich op ambtelijk niveau heeft afgespeeld komt de projectgroep tot het voorstel om te gaan voor variant 1, waarbij bij de nadere uitwerking hiervan de voordelen van variant 2 kunnen worden betrokken. Te denken valt aan het schotten van budgetten voor overheden enerzijds en niet-overheden anderzijds.

De Stuurgroep Oevers Vaarwegen heeft tijdens de stuurgroepvergadering van 10 februari 2022 gesproken over het eerst 'lager inzetten' van het Oeverfonds. Hetgeen inhoudt dat de financierende partijen een bepaald bedrag in het fonds storten. Om vervolgens bij succes te bekijken of het fonds opgehoogd moet worden.

De financiering van het Oeverfonds wordt verdeeld tussen de provincie Fryslân (50%) en de Friese gemeenten op de vaste wal (50%). De Friese gemeenten maken afspraken over de onderlinge verdeling.

Met betrekking tot de besluitvorming

De betrokken partijen vragen we een keus te maken tussen variant X en Y als het gaat om de reikwijdte van het fonds. Daarnaast vragen we een keus te maken tussen variant 1 en 2 als het gaat om de organisatie.

4. Terugvaloptie

Het vierde besluit van Provinciale Staten van januari 2021 heeft betrekking op de terugvaloptie. Als partijen er niet in slagen om gezamenlijk tot een voldragen uitwerking van de voorkeursvariant (variant 5) te komen, dan is er een terugvaloptie. In het besluit van Provinciale Staten is opgenomen dat variant 2 de terugvaloptie is. Variant 2 is één van de vijf varianten die in 2020 is uitgewerkt en ter besluitvorming is voorgelegd. Variant 2 heet 'Huidige situatie met een plus', hetgeen betekent dat de huidige situatie wat betreft het oeverbeheer wordt vastgelegd met daarbij enkele aanpassingen om tegemoet te komen aan enkele in de praktijk gevoelde onrechtvaardigheden.

Ambtelijk is verkend hoe de terugvaloptie er uit zou kunnen zien, maar deze is verder niet uitgewerkt. De Stuurgroep Oevers Vaarwegen heeft op 10 maart 2022 aangegeven dit uitgangspunt te onderschrijven. Het is aan de regievoerder, de provincie Fryslân, om als dit aan de orde is over de terugvaloptie een besluit te nemen.

5. Afspraken voor de toekomst

De afgelopen vijf jaren is door betrokken partijen intensief samengewerkt op het dossier oevers vaarwegen. Partijen willen deze samenwerking in de nabije toekomst continueren. Daarvoor zijn afspraken nodig, welke we vastleggen in een Samenwerkingsovereenkomst (SOK). De SOK is een juridisch document, waarvan de basis wordt vastgelegd in een Nota van Uitgangspunten (NvU). De

NvU beschrijft de onderwerpen waarover afspraken gemaakt moeten worden en hoe deze afspraken eruit moeten zien. Daarop volgt dus een juridische vertaling.

De uitwerking van de Nota van Uitgangspunten volgt later. Voor de besluitvorming is het niet nodig een uitgewerkte NvU dan wel SOK voor te leggen. Partijen willen wel graag zien over welke onderwerpen nadere afspraken worden gemaakt. Onderstaand hebben we daarvan een opsomming opgenomen met daarbij een korte toelichting.

- *Organisatie*: in de huidige situatie is er een organisatiestructuur met een stuurgroep, managementoverleg, ambtelijke projectgroep en werkgroepen. Voor de toekomstige samenwerking willen we deze structuur overeind houden. De frequentie van overleg kan daarbij omlaag. Het aantal werkgroepen kan verminderd en deze kunnen op ad hoc basis, bij voorliggende vragen, worden ingesteld om deze vragen op te pakken en uit te werken. Afspraken gaan o.a. over de samenstelling van de groepen en de taken, vergaderfrequentie en taken en verantwoordelijkheden. Ook dient er te worden vastgelegd hoe betrokken partijen punten die zij bespreekbaar willen maken, kunnen agenderen en hoe de terugkoppeling naar de achterbannen (m.n. bij gemeenten) gereld wordt.
- *Situaties met tweede beheerder*: de in paragraaf 2.3 genoemde verbijzonderingen leidt in bepaalde gevallen tot situaties met een tweede beheerder. Om onduidelijkheden in de toekomst te voorkomen, is het belangrijk uit te schrijven wat in de voorkomende gevallen van de tweede beheerder kan worden verwacht. In principe zijn de volgende situaties met tweede beheerders denkbaar:
  - De provincie is tweede beheerder in specifieke situaties langs beroepsvaarwegen. In de SOK nemen we op of er sprake is van een financiële bijdrage en zo op welke basis. Verder beschrijven wat de eerste beheerder kan en mag verwachten van de tweede beheerder;
  - In situaties waar een oever de functie 'prio 2' heeft, is het waterschap aangewezen als 1^e beheerder en de aanliggende belanghebbende op de kant als 2^e beheerder (in aantal gevallen is dat het waterschap). Voor deze oevers stelt het waterschap een financiële bijdrage beschikbaar. In de SOK nemen we deze afspraak en andere afspraken op zoals hoe deze bijdrage kan worden aangevraagd, hoe vaak en dergelijke.
- *Oeverfonds*: voor het Oeverfonds dienen afspraken te worden vastgelegd over:
  - Wie penvoerder wordt: het voorstel is dat de provincie penvoerder wordt voor het Oeverfonds. Daarbij horen ook afspraken over hoe de provincie de bijdragen van de gemeenten aan het fonds int.
  - Op welke wijze de bijdrage wordt uitgekeerd: het heeft de voorkeur bijdragen uit het fonds aan partijen uit te keren als een subsidie. De regeling voor het fonds kan op die manier onder de subsidieverordening van de provincie worden 'gehangen'. Verder kunnen aan een subsidie voorwaarden worden gesteld aan de ontvanger. De voorwaarden zijn onderdeel van de regeling niet van de SOK.
  - De organisatiekosten: aan het uitvoeren van het fonds zijn kosten verbonden. Dit zijn personeelskosten, maar ook kosten voor ICT (viewer) en communicatie. Aangezien deze kosten verband houden met het fonds, komen deze voor rekening van de Algemene Democratie. Er moet worden vastgelegd op welke wijze deze kosten ten laste worden gebracht. Komen deze ten laste van het budget voor het fonds, op worden deze separaat verhaald op de Algemene Democratie (dat laatste betekent extra kosten voor partijen bovenop de kosten voor het fonds).

- *Evaluatie*: partijen hebben de wens de samenwerking en de werking van bepaalde afspraken na 3 jaar te evalueren. De afspraken over oevers vaarwegen treden op 1 januari 2024 in werking. Dit betekent dat er in 2027 een evaluatie dient plaats te vinden. In de SOK worden e afspraken opgenomen over wie het initiatief neemt tot de evaluatie, op welke onderwerpen de evaluatie betrekking heeft en wie er een besluit neemt over de uitkomsten.
- *Achterstallig onderhoud*: de principeafpraak is dat achterstallig onderhoud niet wordt verrekend c.q. partijen geen bruidsschat meekrijgen als de oever van de ene beheerder naar de andere overgaat. Reden hiervoor is dat in de huidige situatie voor 2/3 van het areaal de beheerder niet bekend is. Wel is er, in uitzonderingssituaties waarin een partij onevenredig wordt benadeeld, ruimte voor maatwerkafspraken tussen partijen onderling. Deze afspraken leggen we vast in de SOK.
- *Wijzigingen in het vaarwegennetwerk*: het vaarwegennetwerk is aan verandering onderhevig. In de SOK worden afspraken gemaakt over op welke wijze de beheer- en onderhoudsafspraken van toepassing zijn bij de aanleg, opwaardering of afwaardering van vaarwegen.
- *Beheer van de digitale kaart*: het is de bedoeling de kaart met de toedeling digitaal ontsloten wordt. In de SOK leggen we vast welke partij daarvoor verantwoordelijk is en hoe de interactie met de beheersystemen van de individuele partijen is geregeld.

Daarnaast bevatten de NvU en de SOK meer algemene onderwerpen zoals overwegingen, looptijd, welke partijen de SOK tekenen, de scope, communicatie en ontbindende voorwaarden en geschillen.

Met betrekking tot de besluitvorming

We vragen partijen in te stemmen met bovenstaande inhoud voor de Samenwerkingsovereenkomst en deze vooraf te laten gaan door een Nota van Uitgangspunten. En hiervoor indien gewenst extra input aan te leveren.

6. Toelichting op de kaart / viewer

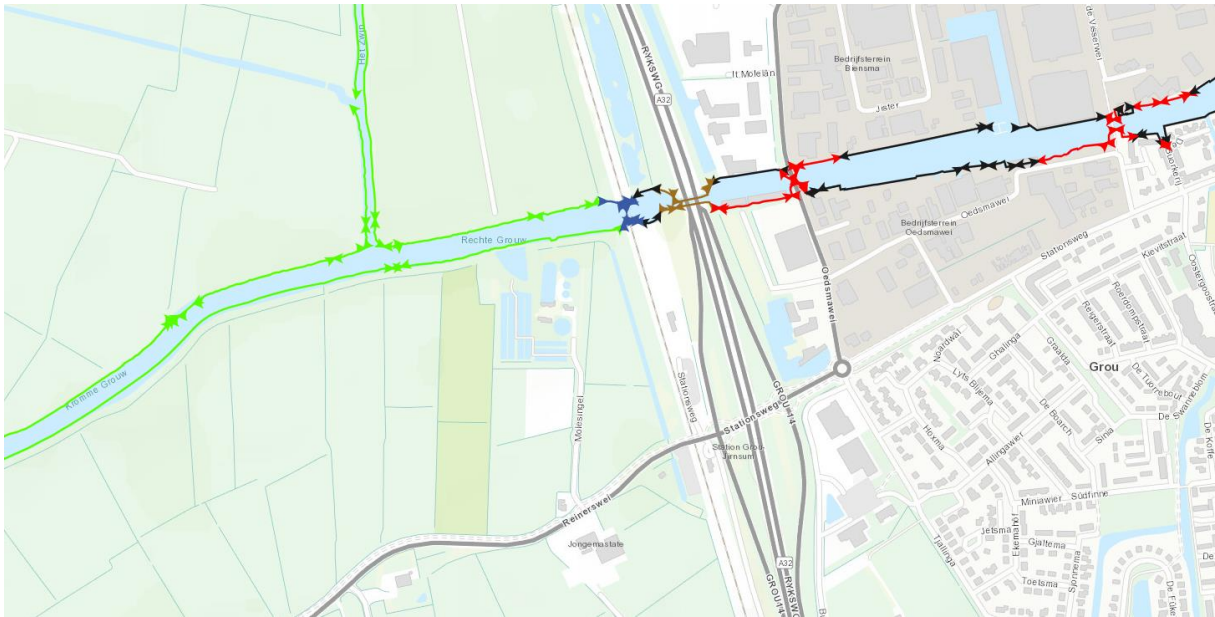
6.1 Inleiding

De toedeling in fase 2 (hoofdstuk 2) en het Oeverfonds (hoofdstuk 3) geven input voor het maken van een kaart waarop de toedeling van het beheer en onderhoud van de oevers langs de Friese vaarwegen te vinden is. Inclusief de situaties waarin sprake is van een tweede beheerder en een bijdrage uit het Oeverfonds. In dit hoofdstuk geven we aan hoe deze kaart eruit komt te zien, op welke wijze deze kaart ontsloten wordt en welke toelichting bij de kaart hoort. De kaart wordt digitaal ontsloten via de website van een van de partijen (voorstel is provincie). Dit kan via een pagina op de provinciale website of via een eigen website.

6.2 Wat is er op de kaart te zien?

Onderstaande figuur 2 toont de interface van de kaart (uitsnede ter illustratie) met de toedeling van het beheer en onderhoud van de oevers. De oevers zijn hierin met gekleurde lijnstukken aangegeven. Elke representeert een partij. Dit is via een legenda te raadplegen.

Figuur 2 – Kaartbeeld met oeverlijnen

De laag met de oeverlijnen staat standaard aan wanneer de viewer wordt geopend. Gebruikers hebben daarnaast de mogelijkheid om enkele extra lagen aan te zetten. Daarbij valt te denken aan:

- De vaarwegen o.b.v. de VVF (of diens opvolger onder de Omgevingswet)
- Gemeentegrenzen;
- Kaart met breedte van de vaarweg, ingedeeld in ruim, smal en zeer smal;
- Laag met oevers waarop het instrument oeverfonds van toepassing is
- Het tonen van de luchtfoto.

Wanneer een oeverlijn wordt aangeklikt, opent een pop up menu waarin enkele gegevens getoond worden zoals:

- Vaarwegklasse beroeps (indien van toepassing)
- Vaarwegklasse recreatief
- 1^e Onderhoudsplichtige
- Reden
- 2^e Onderhoudsplichtige (indien van toepassing)
- Reden

Gebruikers kunnen zoeken op adres of woonplaats.

6.3 Toelichting bij de kaart

De toelichting bij de kaart bestaat uit een aantal onderdelen:

1. Toelichting op hoe de kaart is opgebouwd/hoe deze moet worden gelezen;
2. Toelichting op hoe een bijdrage uit het Oeverfonds kan worden verkregen;
3. Toelichting op hoe een bijdrage van het waterschap kan worden verkregen (prio 2 oevers);
4. Toelichting op waar men terecht kan met vragen;
5. Toelichting op als men het niet eens is met de toedeling of in bezit is van oude afspraken.

Voor de eerste stap in het besluitvormingsproces, het ter inzage leggen van de kaart, zijn alleen de onderdelen 1 en 5 nodig. Deze onderdelen zijn onderstaand op hoofdlijnen uitgewerkt. Het voorstel is dat de werkgroep communicatie deze onderdelen verder uitwerkt. De overige onderdelen (2, 3 en 4) worden op een later moment uitgewerkt, deze zijn van toepassing wanneer definitieve besluitvorming

heeft plaatsgevonden. De definitieve kaart, inclusief toelichting dient uiterlijk 1 januari 2024 gereed te zijn.

Ad 1 – Toelichting op de kaart

In de toelichting op de kaart worden o.a. de volgende onderdelen opgenomen:

- Waarom er afspraken zijn gemaakt over het beheer en onderhoud van oevers;
- Hoe bepaald is wie op welke plek verantwoordelijk is; hoe wordt omgegaan met bestaande afspraken eigendom, beheer en onderhoud van oeverconstructies
- Hoe de viewer/digitale kaart werkt;
  - Hoe zoek ik een bepaald adres?
  - Waar vind ik de legenda?
  - Hoe vind ik informatie over een bepaalde oeverlijn?
  - Hoe voeg ik extra lagen toe aan de kaart?
- Hoe kan ik zien of er sprake is van een financiële bijdrage aan het onderhoud;

Ad 5 – Toelichting op als men het niet eens is met de toedeling of in bezit is van oude afspraken

Omdat de kaart en toelichting ter inzage komen te liggen, kunnen belanghebbenden een zienswijze indienen. Via de zienswijze kan men kenbaar of men het eens of oneens is met de beheer- en onderhoudsafspraken (algemeen). Maar ook voor hun eigen specifieke situatie. Om belanghebbenden zo goed mogelijk te kunnen helpen geven we duidelijk aan welke informatie nodig is om de specifieke situatie te beoordelen.

Het kan ook zijn dat belanghebbenden in bezit zijn van een afspraak met een overheid over het beheer en onderhoud van een specifieke constructie. Deze ontvangen we graag en worden in de verdere beoordeling meegenomen.

7. Besluitvorming

In dit laatste hoofdstuk beschrijven we over welke onderdelen besluitvorming plaatsvindt, welke onderdelen ter inzage worden gelegd en over welke onderdelen nu nog geen besluiten worden genomen.

Besluitvorming

Onderstaande producten worden eind 2022 ter besluitvorming aan de betrokken partijen voorgelegd:

- Kaart met toedeling beheer en onderhoud
- Oeverfonds
- Toekomstige afspraken (NvU / SOK)

Besluitvorming & inspraak

Van de producten die ter besluitvorming worden voorgelegd, worden onderstaande producten ter inzage gelegd:

- Kaart met toedeling beheer en onderhoud
- Toelichting op de kaart
- Oeverfonds: kaart/toelichting waarop de vergoeding voor alle partijen staat aangegeven

Nu nog geen besluitvorming

Een van de producten uit het proces wordt eind 2022 nog niet ter besluitvorming voorgelegd. Besluitvorming hierover vindt later plaats, bij definitieve vaststelling. Dit is voorzien in 2023.

- Aanpassen Vaarwegenverordening Fryslân (VVF) VF of diens opvolger onder de Omgevingswet
- Samenwerkingsovereenkomst